

A Győri Ítéltábla a dr. Mátyás Eszter ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Ilosvai Gábor ügyvéd által képviselt **alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - amely perbe az alperes pernyertességének az előmozdítása érdekében a dr. Barbél Mónika ügyvéd által képviselt **beavatkozott** - a Tatabányai Törvényszék 2016. július 13. napján kelt 20.P.21.141/2013/110. számú ítélete ellen az alperes részéről 111. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezését megváltoztatja és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja.

Mellőzi az alperesnek az állam javára 591.600 (Ötszázkilencvenegyezer-hatszáz) forint feljegyzett kereseti illetékben történő marasztalását.

A feljegyzett kereseti illetéket az állam viseli.

Köteles a felperes megfizetni az alperesnek 15 napon belül 1.270.000 (Egymillió-kettőszázhetvenezer) forint a beavatkozónak szintén 15 napon belül 127.000 (Egyszázhuszonhétezer) forint elsőfokú perköltséget.

Köteles a felperes megfizetni az alperesnek 15 napon belül 3.135.000 (Hárommillió-egyszázharmincötezer) forint, a beavatkozónak szintén 15 napon belül 63.500 (Hatvanháromezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes érdekeltségi körébe tartozó gazdálkodó szervezetek a ... Zrt. (továbbiakban: Zrt.) részére fuvarozási feladatokat teljesítettek. A felperes e fuvarozási feladatok teljesítése érdekében már 2002-ben részt vett a ... Kft. alapításában. A „felperes érdekkörébe tartozó” - 2008. március 12-én kelt létesítő okirattal létrejött - ...Kft. (továbbiakban: Kft.) ügyvezetője a felperes volt, egyedüli tagja pedig a ...-ben bejegyzett ... LTD, utóbbi egyedüli részvényese és igazgatója szintén a felperes volt.

A Kft. 2008. április 1-től 2008. szeptember 7-ig fuvarozási feladatokat végzett a Zrt. részére, aki a fuvardíj fizetési kötelezettségének határidőben nem tett eleget, és a 2008. szeptember 2-án általa aláírt egyenlegközlőben a Kft-vel szemben fennálló tartozását 88.572.664,-Ft összegben elismerte.

A Kft. - a Zrt. fizetési kötelezettségeinek elmaradása miatt - szintén fizetési nehézségekkel küszködött, ezért a működését a felperes kölcsönök nyújtásával próbálta biztosítani. A felperes és a Kft. között 2008. március 21-én 25.000.000,-Ft, 2008. május 30-án 20.000.000,-Ft, míg 2008. július 31-én szintén 20.000.000,-Ft készpénz kölcsönadásáról jött létre szerződés, melyekben a visszafizetés határidejét 2009. december 15. napján határozták meg.

A Kft. 2008. szeptember 19-én felszámolási eljárást kezdeményezett a Zrt.-vel szemben, aminek következtében közöttük egyeztetések kezdődtek. Az adós Zrt. ebben az időben már felszámolás közeli helyzetben volt, 2008 decemberben a termelő tevékenységgel felhagyott, ellene számos hitelezője felszámolási eljárást is kezdeményezett. A Zrt. a felszámolást azzal próbálta elkerülni, hogy azzal a hitelezővel, akinek a kérelme folytán a fizetéseképtelenség tárgyában döntés volt várható, megállapodásra törekedett. A Zrt.-vel szemben felszámolási eljárást kezdeményező hitelezők közül a Kft. jelentős hitelezőnek számított, és az általa kezdeményezett felszámolási eljárás is olyan fázisba jutott, hogy a Zrt. felszámolásának elrendelése volt várható, ezért a Zrt. vele is megállapodásra törekedett tartozása megfizetéséről. Ennek megfelelően 2008. december 12-én felajánlotta, hogy a tulajdonában álló ingatlanok értékesítéséből befolyt vételárból - „engedményezés révén” - egyenlíti ki a Kft. felé fennálló tartozását, amit a Kft. elfogadott.

A Zrt. a neki hitelt nyújtó ... Bank Zrt.-vel is folyamatosan tárgyalt, akinek a Zrt. tulajdonában álló valamennyi ingatlanon keretbiztosítéki jelzálogjoga állt fent. A ... Bank Zrt. személyes egyeztetésen résztvevő munkatársai arról tájékoztatták a Zrt.-t, hogy nem kívánják a fennálló jelzálogjogot érvényesíteni a ... Kft. részére értékesítésre kerülő ... belterület hrsz-ú ingatlan 5070/321717 tulajdoni hányadára (továbbiakban: ingatlan), hozzájárulnak ahhoz, hogy a befolyó vételárból Zrt. a felszámolási eljárást kezdeményező hitelezőit elégítse ki.

A Zrt. a jelen perbeli közjegyzői okirat elkészítésére is a vele folyamatos munkakapcsolatban álló alperest kérte fel, akinek a Zrt. - jogi képviselője útján - 2008. december 30-án e-mailen tájékoztatás küldött. E szerint a Kft.-vel megállapodást kötött, és a banktól lehetőséget kapott arra, hogy az ingatlan eladásából származó bevételt közvetlenül a felszámolási eljárások elhárítására fordítsa, és csatoltan megküldte az engedményezési szerződés tervezetét is. Az alperes ezek alapján elkészítette a közjegyzői okirat tervezetét, és az előkészítés során beszerezte az ingatlan tulajdoni lapját is. Az előzetes egyeztetések során kialakult megállapodás közokiratba foglalása érdekében a Zrt. és a Kft. képviselői - utóbbiként a felperes - 2009. január 5. napján megjelentek az alperesnél, aki felolvasta nekik a közjegyzői okirat tervezetét. A felek úgy vélték, hogy minden kérdésben megállapodtak, így kérdést az alperesnek nem tettek fel, az okiratot aláírták. Az alperes a tervezet elkészítése során beszerezett tulajdoni lapból észlelte, hogy az ingatlan, melynek a vételárát a Zrt. engedményezni kívánta jelzálogjoggal terhelt, azonban a felek kérdéseinek hiányában a birtokában lévő tulajdoni lap e bejegyzéseit nem ismertette.

Az alperes által szerkesztett közjegyzői okiratba foglalt engedményezési szerződés 1. pontjában a Zrt. kijelentette, hogy 2008. szeptember 30-án adásvételi szerződést kötött a ... Kft.-vel a ... belterület hrsz-ú ingatlan 5070/321717 tulajdoni hányadára, és az engedményezési szerződés aláírásakor még 132.000.000,-Ft vételár követelése áll fenn. A szerződés 2. pontjában a Zrt. tájékoztatta a Kft.-t arról, hogy a ... Bank Zrt.-vel kötött legújabb megállapodás értelmében a vételár teljes összege a felszámolás elkerülése érdekében a

hitelezők kielégítésére fordítható. A 3. pont rögzítette, hogy a Zrt. 88.752.973,- Ft és kamataival tartozik a Kft-nek, és 4. pontban a Zrt. kötelezettséget vállalt arra, hogy a Kft. felé fennálló teljes tartozását a vételárból megfizeti **2009. január 15. napjáig**. Az 5. pont szerint a Zrt. tartozásának megfizetésére engedményezi a 3. pontban meghatározott összegeket, és feljogosította a ... Bankot, mint a ... Kft. vevő részére a vételárhoz szükséges hitelt folyósító pénzügyintézetet, hogy vételárból a Kft. követelésének megfelelő összeget közvetlenül utalja át a Kft., mint engedményes részére. A 6. pont szerint az engedményezés tényéről a ... Kft-t és a ... Bank Zrt-t az engedményező Zrt. értesíti, míg a 8. pont rögzítette, hogy a közjegyzői okiratba foglalt kötelezettségvállalás alapján bírósági végrehajtásnak van helye, ha a kötelezettség teljesítési ideje letelt.

A Zrt. és a ... Bank Zrt. közötti korábbi szóbeli egyeztetések ellenére a bank az ingatlan vételárát nem utalta tovább a Kft. részére, hanem a Zrt. korábbi írásos kötelezettségvállalásának megfelelően a saját követelésének részbeni kielégítésére fordította. A Zrt. ebben az időben a felszámolás elkerülése érdekében más hitelezőkkel is próbált megállapodni, melynek egyik lehetséges változata az volt - mint a ... Kft. esetében -, hogy a tartozása fejében a Zrt. a jogosultnak papírárut adott át. Az ilyen megállapodások során a Zrt. a piaci árnál jelentősen alacsonyabb nagykereskedelmi áron vette figyelembe a papírárukat. A Zrt. felszámolás közeli helyzetére, illetve a piacon megjelenő papírárukra tekintettel, a jogosultak még e kedvező áron sem tudták a papírárukat értékesíteni. A Zrt. rendelkezésre álló készletei lehetővé tették volna a Kft. követelésének ily módon történő kielégítését is.

A Zrt. felszámolását a Tatabányai Törvényszék - más hitelező 2008. november 6-án előterjesztett kérelme alapján - 2009. március 5-i kezdő időponttal elrendelte. E felszámolási eljárásban a Kft. bejelentett hitelezői igényét az ... Felszámoló és Vagyonkezelő Zrt. felszámoló (88.752.973,- Ft „d” kat., 100.000,- Ft „f” kat., 8.860.581,- Ft „g” kat.) nyilvántartásba vette.

A felperes és a Kft. között 2009. december 17-én engedményezési szerződés jött létre, amit mindkét szerződő fél nevében a felperes írt alá. E szerint a Kft. a felperesre engedményezte a ... Kft.-vel szemben fennálló - engedményezéssel megszerzett - 88.752.973,- Ft követelését. A felperes a Zrt. felszámolása során a felszámolónak bejelentette, hogy a Kft.-vel kötött engedményezési szerződésre tekintettel a Kft. hitelezői igénye tekintetében a hitelezői oldalon jogutódlás következett be, az igény jogosultja a felperes lett. A Kft. kijelölt felszámolója, a ... Kft. azonban az engedményezési nyilatkozatot „elutasította”, ezért a Zrt. hitelezői között a felperes nem szerepel, a hitelezői igény jogosultja a nyilvántartás szerint változatlanul a Kft.

A felperes utóbb - 2012. szeptemberben - a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal történő ellátását kérte a ... Kft.-vel szemben, mely kérelmét dr. **B.K.J.** közjegyző 2013. február 13-án kelt .../Ü/.../2012/5. számú végzésével érdemi vizsgálat nélkül elutasított. Ennek indokolása szerint a felperes felhívás ellenére sem pótolta a kérelme hiányait, de egyúttal kifejtette, hogy a ... Kft.-vel szemben a közjegyzői okirat alapján végrehajtási záradék nem bocsátható ki, mert a közjegyzői okirat a ... Kft. kötelezettség-vállalását nem tartalmazza. A közjegyző végzését a Tatabányai Törvényszék 2013. május 9-én kelt 2.Pkf..../2013/2. számú végzésével helybenhagyta.

A Kft. felszámolását 2011. január 17-i kezdő időponttal rendelte el a bíróság. A felszámolás kezdő időpontját megelőzően a felperes, mint a Kft. utolsó bejegyzett ügyvezetője nem tett

eleget az éves beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének, és a felszámolás során a Cstv. 31. §-ában foglalt kötelezettségeit sem teljesítette, nem adta át a felszámolónak a tevékenységet záró mérleget, és az adós iratait. A felperes a Kft. felszámolási eljárásában hitelezői igényt nem jelentett be.

A felperes 2013. október 18-án előterjesztett, utóbb módosított végleges keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. Tv. (r. Ptk.) 339. (1) bekezdése alapján - szerződésen kívül okozott kár megtérítése jogcímén - 65.000.000,- Ft kártérítés, s ebből 25.000.000,- Ft után 2008. március 21., 20.000.000,-Ft után 2008. május 30., és 20.000.000,- Ft után 2008. július 31. napjától járó a mindenkor i jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű ügyleti kamat, valamint a teljes összeg után 2009. december 15-től járó a Ptk. 301.§ (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a Kft. törvényes képviselőjeként az alperes által szerkesztett és ellenjegyzett közjegyzői okiratot azért írta alá, mert bízott abban, hogy az alperes eljárása során a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. tv. (Közj.tv.) rendelkezéseinek megfelelően jár el, és a jogvita keletkezéséhez vezető aggályos körülményekre felhívja a figyelmét. Az alperes azonban jogszabályi kötelezettségeit megsértette, mert nem tájékoztatta őt, mint a Kft. törvényes képviselőjét arról a körülményről, hogy az ingatlan, amelynek a vételára engedményezésre került, jelzálogjoggal volt terhelve. Az alperes tisztában volt a közjegyzői okiratba foglalandó jogügylet céljával, így köteles lett volna olyan tájékoztatást nyújtani, amelynek eredményeként a kívánt joghatás elérésére alkalmas közjegyzői okirat készíthető. Az alperesnek a közjegyzői okirat készítésekor tanúsított jogellenes magatartása eredményezte, hogy a Kft. nem tudta visszafizetni a felperesnek az általa nyújtott kölcsönöket. Amennyiben az alperes jogszerűen járt volna el, és a felperes tudomást szerez arról, hogy a Kft. az engedményezett vételárból nem kaphatja meg az őt megillető követelését, akkor az engedményezési szerződés nem jött volna létre, és más módon egyezett volna meg a Kft. képviselőjében a Zrt-vel a tartozás rendezéséről, és a Kft. követeléseit a Zrt. más módon - papíráru átadásával - rendezte volna. A Zrt. tartozásának ilyen módon történő rendezése esetén - a papíráruk értékesítését követően - a Kft. a felperes kölcsönkövetelését kiegyenlítette volna. Ezen nem változtat az sem, hogy a Zrt. felszámolásának elrendelését követően a felszámoló eredménnyel kezdeményezhetett volna pert a Kft-vel szemben a Cstv. 40.§ alapján a kiegyenlített tartozás visszakövetelése érdekében, mert a részére visszafizetett kölcsönösszeg visszakövetelésére már nem lett volna jogi lehetőség. A Kft. 2008. december 31-i mérleg szerint a Kft. egyetlen jelentős vagyontárgya a Zrt-vel szembeni követelés, míg egyetlen jelentős kötelezettsége a felperes felé fennálló tartozás volt.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott hogy nem tanúsított jogellenes magatartás, de vitatta a felperest ért kár összegét, és az okozati összefüggést is. Hivatkozott arra is, hogy a felperes az eredetileg előterjesztett - r. Ptk. 349.§-ára alapított - kereseti követelésétől elállt, így e körben a per megszüntetésének lett volna helye. Az utóbb - a r.Ptk. 339.§-ára hivatkozással - 2014. októberben előterjesztett keresete esetében pedig a követelés már elévült, mert ekkor már az általa megjelölt alperesi jogellenes magatartás, így az állított károkozás óta már több mint öt év eltelt. A beszerzett szakértői véleményre hivatkozva vitatta, hogy a Kft-nek a Zrt-vel szemben jogszerűen állt volna fent a Zrt. által elismert követelése.

Alperesi beavatkozó szintén a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a lefolytatott bizonyítás alapján megállapítható, hogy az alperes a közjegyzői okirat elkészítésekor nem járt el jogellenesen, a feleket tájékoztatta az engedményezési szerződéssel érintett ingatlanon fennálló zálogjogról. Az alperes feladata egy engedményezési szerződés közjegyzői okiratba foglalása volt, amelynek nem volt célja, hogy a ... Kft.-vel szembeni végrehajtásra is lehetőséget biztosítson, így a közjegyzői okirat elkészítésekor nem észlelhetett olyan aggályos körülményt, ami indokolta volna az okirat elkészítésének megtagadását. Az alperes arról a körülményről, hogy a ... Bank Zrt. nem járul hozzá az engedményezési szerződés szerinti kifizetéshez nem tudott, így arról tájékoztatást sem adhatott. A Zrt. jogi képviselője (dr. B.Á.) 2008. december 30-án arról tájékoztatta az alperest, hogy a bank biztosította az ingatlan vételárának a felszámolás megindulásának elhárítására való fordítását. Vitatta, hogy a felperes ténylegesen nyújtott volna kölcsönt a Kft.-nek, a felperes és a Kft. közötti kölcsönszerződések a r.Ptk. 207. § (6) bekezdése alapján színteltek, esetükben a r.Ptk 203. § (2) bekezdése alapján a rosszhiszeműséget, illetve az ingyenességet is vélelmezni kell. Vitatta, hogy a felperest egyáltalán kár érte volna, a felperes nem bizonyította, hogy az alperes olyan magatartást tanúsított volna, ami okozati összefüggésben áll azzal, hogy a Kft-t, vagy akár a felperest kár érte. A Kft. az engedményezési szerződés szerint 2009. január 15-én kapta volna meg az ingatlan értékesítéséből befolyó vételárból az őt megillető részt, ami elmaradt. Ebből következően a felperesnek 2009. január 16-tól módja lett volna arra, hogy más, akár az általa hivatkozott megállapodást megkösse az adós Zrt.-vel. Vitatta azt is, hogy az engedményezési szerződés megkötésének elmaradása esetén a Kft. a Zrt.-től más módon a követelését egyáltalán behajthatta volna. Előadta, hogy a felperes által hivatkozott "más módon" (papíráru átadásával) történő igény kielégítésével kapcsolatban a jelen eljárás irataihoz is csatolt 27.G.../2009/20. számú jogerős ítéletével a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság megállapította, hogy az érvénytelen. Ezért elfogadhatatlannak tartotta, hogy a felperes arra hivatkozik, hogy egy olyan hasonló ügylettel, amelyről bebizonyosodott, hogy megtámadás folytán érvénytelen, a Kft. hozzájutott volna a követeléséhez, majd maga a felperes is.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 35.000.000,- Ft-ot, és ennek 2009. január 15-től járó törvényes késedelmi kamatait, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak 591.600,-Ft feljegyzett eljárási illetéket, és akként rendelkezett a fennmaradó illeték állam terhén marad, a felmerült további költségeiket pedig a felek maguk viselik. Határozatának indokolásában elsődlegesen az alperes elévülési kifogását vizsgálva rámutatott, hogy a felperes által érvényesíteni kívánt kártérítési igény alapjaként megjelölt alperesi magatartás időpontjában (2009. január 5. napja) hatályos, a jogvitára alkalmazandó r.Ptk. 324.§ (1) bekezdése szerint a követelések öt év alatt évülnek el. Az alperesi magatartás tanúsításának időpontjához képest ezért a felperes követelése 2014. január 5. napján évülhetett volna el. Ehhez képest a felperes 2013. október 18. napján terjesztette elő keresetét közigazgatási jogkörben okozott kártérítés jogcímén, a Kft-től engedményezéssel megszerzett követelés érvényesítésére, amit - az elévülési időn túl - úgy pontosított, hogy kártérítésként a kölcsönszerződés vissza nem fizetése miatt őt ért kár megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A felperes eredeti és módosított keresete is kártérítés megfizetésére

irányult, a kártérítés jogalapjaként megjelölt alperesi magatartás is azonos volt, a keresetmódosítás az érvényesített jogot nem érintette, csupán új ténybeli alapra helyezte. A keresetlevél benyújtásakor a kártérítési követelés elévülése megszakadt, így a követelés nem évült el, ezért azt az elsőfokú bíróság érdemben vizsgálta.

Ennek körében idézte Közj.tv. 3.§ (2) bekezdését, mely szerint, ha a közjegyző az eljárása során aggályos körülményt észlel, de a közreműködés megtagadására nincs ok, köteles e körülményre a fél figyelmét felhívni és ezt az iratban feltüntetni. Ha a fél ez ellen tiltakozik, a közjegyző a közreműködését megtagadja. Az alperes a közjegyzői okirat elkészítését megelőzően beszerezte az ingatlan tulajdoni lapját, amiből tudomást szerzett arról, hogy az ingatlanra a ... Bank Zrt. keretbiztosítéki jelzálogjoga van bejegyezve. E tényről, valamint arról, hogy a Zrt. valamennyi ingatlanát jelzálog terheli egyebekben a Zrt. jogi ügyeiben folyamatosan közreműködő közjegyzőként már korábban is tudomással bírt. Önmagában az a tény, hogy az engedményezni kívánt követelés forrásául szolgáló ingatlan jelzálogjoggal terhelt aggályt kellett volna hogy ébresszen az alperesben a körben, hogy az engedményezésre irányuló szándék megvalósulhat-e. Ezen aggályos körülményről pedig az alperes - a Közj.tv. 3.§ (2) bekezdésének megfelelően - köteles lett volna a Kft. képviselőjeként eljáró felperest tájékoztatni. A jogalkalmazóként eljáró alperes pedig e kiemelt jelentőségű „többség” tájékoztatási kötelezettségét elmulasztotta.

E jogellenes és egyúttal felróható alperesi magatartás azonban csak akkor lehet alapja a kártérítésnek, ha az okozati összefüggésben van a felperest ért kárral. A jogellenes alperesi magatartás és a felperest ért kár bekövetkezése közötti *okozati összefüggés* bizonyítása a Pp. 164.§-a értelmében a felperest terhelte. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes kétséget kizáró módon bizonyította, hogy amennyiben az alperes teljeskörű tájékoztatást ad részére, és az engedményezési szerződés megkötésére nem került volna sor, akkor a Kft. követelése a Zrt.-től átengedett papíráruval, még a Zrt. felszámolásának kezdő időpontját megelőzően kielégítésre kerülhetett volna.

A törvényszék a felperes előadását, **I.Z.** tanúvallomását (mely szerint a Zrt. részéről felmerült annak lehetősége, hogy a Kft. követelése természetben kerül kiegyenlítésre), a Zrt.-hez kötődő további tanúk vallomását (a Zrt.-nek kiemelt érdeke volt, hogy a Kft.-vel megállapodjon és a felszámolást elkerülje), a beszerezett szakvéleményt (a Kft. követelésének kielégítéséhez szükséges papíráru a Zrt. rendelkezésre állt) együttesen értékelve megállapította, hogy a Kft. - 2009. január 5. és a Zrt. felszámolásának kezdő időpontja között - a Zrt. által elismert 88.572.664,-Ft követelésének megfelelő értékű papírárut átvehetett volna a Zrt.-től. A szakvélemény szerint a Kft. a Zrt. felszámolásának kezdő időpontja előtt értékesíteni tudta volna az átvett papírárunak a felét, amiből 44.286.332,-Ft bevételre tehetett volna szert, az elszállítás költsége 1.658.461,-Ft, míg a raktározás költsége 350.000,-Ft lett volna. A Kft. ekkor már nem vitásan fennálló tartozásainak átütemezése is költségekkel járhatott volna, de figyelemmel a papíráru eladásából elérhető 44.286.332,-Ft bevételre, megállapítható, hogy a Zrt. felszámolásának kezdő időpontját megelőzően a Kft. a felperes felé fennálló kölcsöntartozását is csökkenthette volna. Ezért az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján mérlegeléssel azt állapította meg, hogy a felperes - az alperes jogellenes magatartása hiányában - legalább 35.000.000,-Ft tagi kölcsön visszafizetéséhez hozzájuthatott volna.

A Zrt. felszámolásának kezdő időpontját követően a Kft. a további papírárut is értékesíthette volna, melyből további tartozásait, így a felperes teljes kölcsönkövetelését is kiegyenlíthette

volna. A felszámolás kezdő időpontját követően a Zrt. a Cstv. 40.§ (2) bekezdése alapján visszakövetelhetette volna a Kft.-től a neki átadott papírárut. E visszakövetelés lehetősége azonban csak a felszámolás kezdő időpontjával nyílt volna meg, mely időpontig a Kft., valamint a felperes jóhiszeműen feltételezhette, hogy a Zrt. felszámolására nem kerül sor, hiszen a fenyegető fizetéseképtelenségi helyzet ellenére a Zrt. mindent megtett a felszámolás elkerülése érdekében, számos hitelezőjével megállapodott, jelentős tartozásokat kiegyenlített. Így a Zrt. felszámolásának kezdő időpontjáig a Kft. és a felperes jóhiszeműen rendelkeztek volna a papíráruk eladásából befolyt vételárral, nem lehettek tudatában annak, hogy a papírárukat a Zrt. jogszerűen követelheti vissza. A Zrt. felszámolásának kezdő időpontja után ugyanakkor a Kft. és a felperes már tudatában voltak a Zrt. jogszerű követelésének, így ezen időpontot követően ugyan valóban lett volna további lehetőség a felperes kölcsönkövetelésének kiegyenlítésére, azonban ezen összeg kifizetésére már a jóhiszeműség megsértésével került volna sor, így végeredményben az a felperestől visszakövetelésre került volna.

A fentiek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes 35.000.000,-Ft kölcsön visszafizetéséhez juthatott volna hozzá az alperes jogellenes magatartása hiányában, amin a Kft. későbbi felszámolása nem változtat, hiszen a papíráruk átvétele és az egyéb tartozások csökkentése, átütetése miatt a Kft. felszámolására nem feltétlenül került volna sor, illetve az feltehetően a Zrt. Cstv. 40.§ (2) bekezdése alapján indított jogérvényesítésének eredményességét követően következhetett volna be, így a Kft. a felperessel szemben a Cstv. 40.§ (2) bekezdése alapján nem léphetett volna fel. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a jelen perben nem vizsgálta, hogy a Kft.-nek "jogszerűen állt-e fenn" a Zrt.-vel szembeni követelése, tekintettel arra, hogy annak összegét a Zrt. a r.Ptk. 242.§ (1) bekezdésének megfelelően elismerte.

Az alperesnek és a beavatkozónak a Kft. és a felperes közötti kölcsönszerződések színleltségére (érvénytelenségére) vonatkozó érvelésével kapcsolatban kiemelte, hogy e szerződések azért nem érvénytelenek, mert mindkét szerződő fél nevében ugyanaz a természetes személy írta azokat alá. Az alperes és a beavatkozó nem jelölte meg és nem igazolta, hogy e kölcsönszerződések más szerződést lepleztek volna. A perben rendelkezésre álló bizonyítékok szerint a Kft. működését finanszírozni kellett, ami a Zrt. fizetési fegyelmének hiányában jelentős költségeket emésztett fel. Életszerű, hogy a gazdasági társaság működtetésében érdekelt természetes személy tagi kölcsönrel segítse a működést, ha alappal bízik befektetése megtérülésében. A felperes a Zrt. képviselőivel személyes kapcsolatban állt, és tisztában volt azzal a szándékukkal, hogy a felszámolás elkerülése érdekében a tartozásait kiegyenlíti.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte. Megismételte, hogy a felperes az eredeti jogcímen előterjesztett követelésétől elállt, így e körben a pert meg kellett volna szüntetni, a 2014. október 27-én előterjesztett keresete pedig elévült. Az elsőfokú bíróság a felperes perbeli legitimációját sem vizsgálta megfelelően, mert a felperes keresetét magánszemélyként nyújtotta be, és követelését az engedményezésre alapította. Az engedményezés azonban kizárólag a követelésre vonatkozik, a felperes nem vált azzal a Kft. általános jogutódjává. A perben kifogásolt közjegyzői okiratban a Kft. szerepel szerződő félként, nem a felperes, ezért az alperessel szembeni kártérítési igényt is kizárólag a Kft.

érvényesíthetne. Amennyiben a közjegyzői okirattal kárt okozott volna, akkor az kizárólag az abban szerződő félként szereplő Kft-nél keletkezhetett, aminek érvényesítésére a felperes az ebből származó kárigény érvényesítésére vonatkozó külön engedményezési szerződés folytán lenne csak jogosult. Ezen nem változtat a felperes és a Kft. között létrejött kölcsönszerződések ténye sem, ez sem ad lehetőséget a felperesnek arra, hogy a Kft. „teljeskörű jogutódjaként lépjen fel.” Az általa készített közjegyzői okirat megfelelt a Ptk. 328.§ -ban foglalt engedményezés törvényes feltételeinek, azt a ... Kft-nek nem kellett aláírnia, vagy jóváhagynia. A közjegyzői okiratba foglalt engedményezés szerint a Zrt. vállalta a kötelezett értesítését az engedményezésről, ami tudomása szerint megtörtént.

Kiemelt jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes a követelés esedékessége (2009. január 15.) és a Zrt. felszámolásának kezdő időpontja (2009. március 5.) közötti időszakban nem élt a végrehajtás lehetőségével, pedig tisztában volt azzal, hogy a Zrt. felszámolása bármikor bekövetkezhet. A felperest mint gondos és tapasztalt cégvezetőt semmi nem akadályozta abban, hogy az érintett ingatlan tulajdoni lapját még a közjegyzői okirat aláírása előtt megtekintse. A Ptk. 328.§-a szerinti engedményezés nem azonos a tartozásátvállalással, vagy a tartozás elismeréssel. A perbeli közjegyzői okiratban a Zrt. ismerte el a tartozását a Kft. felé, és nem a ... Kft. A közjegyzői okirat a jogszabályoknak mindenben megfelelő engedményezési szerződést tartalmazott, annak végrehajtása is kizárólag az engedményezés ténye tekintetében lehetséges, ami akkor merül fel, ha bármelyik fél vitatná az engedményezés tényét vagy összegét. Ennek megfelelően a közjegyzői okirat nem keletkeztet a ... Kft. tekintetében végrehajtható kötelezettséget, nem is ez volt a célja, hanem az engedményezés tényének végrehajtható közjegyzői okiratba foglalása, ami maradéktalanul megtörtént. A felperes az alperes által az ingatlanra lekért tulajdoni lapon szereplő jelzálogjogra vonatkozó bejegyzéstől függetlenül a megfelelő információk birtokában volt a perbeli közjegyzői okirat aláírásakor.

A felperes előadása szerint őt a ... Bank Zrt. tájékoztatta arról, hogy nem járul hozzá a ...i ingatlan vételárának harmadik személy részére történő kifizetéshez, de erről a bank az alperest nem tájékoztatta, erről így nem is tudott. Ezt a tájékoztatást a Zrt-nek kellett volna megadni a Kft-t képviselő felperesnek, illetve a felperesnek kellett volna kellő körültekintéssel eljárnia az okirat aláírása előtt, hogy az ő követelése az engedményezést követően hogyan kerül kielégítésre. Az alperes semmilyen olyan aggályos körülményt nem észlelt, ami a közjegyző okirat elkészítésének megtagadását indokolta volna, figyelemmel a közjegyzői okirat 2. pontjában foglaltakra is, eljárása a Közj.tv-ben foglaltaknak maradéktalanul megfelelt, így jogellenes magatartása hiányában alaptalan a kereset.

Az elsőfokú bíróság nem értékelte azt a tényt sem, hogy a feltételezett papíráruban történő tartozásrendezés érvénytelen lett volna, amint azt a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 27.G..../2009/20. számú ítéletével a Zrt. és a ... Kft. hasonló ügylete kapcsán is megállapította. A bíróság nem adhat helyt egy olyan feltételezésnek, mely szerint jogszabályba ütköző ügylet folytán a Kft. jogszerűen jutott volna hozzá a követeléséhez, amelyből a felperes felé fennálló tartozását is kiegyenlíthette volna. Az elsőfokú eljárásban felmerült bizonyítékok alapján a törvényszék okszerűtlen mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a Kft. ügyvezetőjeként a feltételezett ügylet (papíráru megszerzése és értékesítése) során jóhiszeműen járt volna el. Hangsúlyozta, hogy az eljárása és a felperes, mint magánszemély kölcsöntartozásának meg nem térülése között az okozati

láncolatot az elsőfokú bíróság többszörös és áttételes feltételezésekre alapította, amiből alaptalanul vont következtetést a kereset részbeni teljesítésével a marasztalására.

Változatlanul vitatta azt is, hogy a felperes ténylegesen kölcsönt nyújtott volna a Kft-nek, és a csatolt kölcsönszerződések valódi ügyletet takarnának, a felperes nem bizonyította, hogy a kölcsön nyújtása valóban megtörtént. A felperes a Kft. elleni felszámolási eljárásban sem jelentett be hitelezői igényt a meg nem térült kölcsönkövetelése tekintetében. **Az alperesi beavatkozó** csatlakozott az alperes fellebbezésében foglaltakhoz, és annak megfelelő döntést kért.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezett részének a helybenhagyását kérte, lényegében annak helyes indokai alapján. Álláspontja szerint az alperes tévesen hivatkozott eljárási hibákra, mert utóbb megváltoztatott keresete ugyanabból a jogviszonyból, ugyanazokból a ténybeli elemekből ered mint az eredeti, amitől nem állt el, csak a jogcímét pontosította és leszállította, az eredeti leszállított kereseti követelés összege és a leszállított összeg különbözete vonatkozásában pedig nincs helye permegszüntetésnek, és alaptalan az alperes elévülési kifogása is. Az alperes a közjegyzői okirat elkészítésekor tudott az „abban szereplő ingatlanra” bejegyzett jelzálogjogról. Az engedményezési szerződés 2. pontja (mely szerint „a teljes összeg a felszámolás elkerülése végett a hitelező kielégítésére fordítható”) pedig azt is igazolja, hogy az alperes tudott a szerződés azon céljáról is, hogy a Zrt. ezúton kívánta rendezni a kft. felé fennálló tartozását. Az alperes a Közj.tv. 3.§ (2) bekezdése alapján fennálló kötelezettsége ellenére sem tájékoztatta az általa észlelt aggályos körülményről, amin nem változtat, hogy a felperes az üzleti életben jártas személy-e, mert a közjegyzői törvény nem tesz ilyen jellegű különbséget a szerződést kötő felek között. Az EBH2009. 1958. számú határozatra utalva arra hivatkozott, hogy a közjegyző alperesnek fennáll a kárfelelőssége, ha az általa készített közokirat nem alkalmas a kívánt joghatás elérésére. Az elsőfokú bíróság részletesen vizsgálta és értékelte, hogy a feltételezett papíráruban történő tartozásrendezés érvényesen létrejöhett volna, mert a Zrt-nek határozott szándéka volt a felszámolás elkerülése. Helytállóan állapította meg a törvényszék, hogy a Zrt. felszámolásának kezdő időpontjáig a Kft. és a felperes jóhiszeműen rendelkeztek volna a papíráru eladásából befolyt vételárral, és a felperessel szemben a Kft. már nem léphetett volna fel a Cstv. 40.§ (2) bekezdése alapján. Alaptalannak tartotta az alperes „tagi kölcsön” létrejöttét vitató fellebbezési érvelését is, hiszen a felperes igazolta, hogy a kölcsön nyújtására megfelelő fedezettel rendelkezett.

000000000

Előrebocsátja az ítéletábra, hogy az elsőfokú ítéletet a Pp. 253.§ (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül. Ennek alapján - fellebbezés hiányában - a felülbírálat nem érintette az elsőfokú ítéletnek a felperes keresetét az elsőfokú ítéletben foglalt marasztalást meghaladó részében elutasító, első fokon jogerőre emelkedett rendelkezését.

Az így elbírált fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a perben releváns tényeket nagyrészt helytállóan állapította meg, ám azokból részben téves jogkövetkeztetést levonva téves érdemi döntést hozott, amikor az alperest kártérítés megfizetésére kötelezte.

Az alperes azt tévesen kifogásolta a fellebbezésében, hogy nem került sor a per (részbeni) megszüntetésére. Kizárólag a kifejezett és egyértelmű - bírósághoz intézett - kérelem ad alapot a per megszüntetésére; az elállásra vonatkozó nyilatkozatnak határozottnak és egyértelműnek, a féltől származónak és a bírósághoz intézettnak kell lennie (BH 1994/615, BH 2004/289). A konkrét esetben a felperes keresetétől nem állt el, azt csupán leszállította, és az egységes bírói gyakorlat szerint a kereset leszállítása esetén nincs helye a per - elállás folytán történő - részbeni megszüntetésének, a módosított kereseti kérelemnek megfelelően kell érdemi döntést hozni (BH 1993/317, BH 1993/52, BH 1985/398). Alaptalan volt az alperes elévülési kifogás is, az ezzel kapcsolatosan az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel az ítéletábra maradéktalanul egyetért, azt megismételni nem kívánja.

Alaptalanul vitatta az alperes a felperes perbeli legitimációját, keresetösségi jogát is. A felperes végleges keresetében kártérítési igényét nem a Kft-vel kötött engedményezési szerződésre alapította, és nem is a Kft. általános jogutódjaként fellépve a Kft-t ért kárt kívánta érvényesíteni az alperessel szemben. A felperes az előadása szerint őt, mint magánszemélyt ért azon állított kárát kívánta érvényesíteni, amit álláspontja szerint a Zrt. mint engedményező és a Kft. mint engedményes közötti engedményezés 2009. január 5-én történt közjegyzői okiratba foglalása során tanúsított jogellenes magatartásával az alperes - szerződésen kívül - okozott neki. A felperes azt állította, hogy az alperes fenti jogellenes magatartása miatt a Kft. elesett attól a lehetőségtől, hogy a Zrt-vel - egyes más hitelezőkhöz hasonlóan - annak felszámolása előtt a vele szembeni követelést az árukészletből elégítse ki, és emiatt a felperest azért érte kár, mert a 2008-ban Kft-nek kölcsönadott 65.000.000,-Ft-ot emiatt a Kft. nem tudta neki visszafizetni, tekintettel arra is hogy a Kft. hitelezői igényének a megtérülésére a Zrt. felszámolása során - vagyon hiányában - nincs fedezet. Ennek az igénynek az érvényesítésére pedig a felperes jogosult volt.

Helytállóan járt el ezért az elsőfokú bíróság, amikor a keresetet érdemben vizsgálta. A kereset alaposságához - a kártérítési felelősségnek a r.Ptk.339.§ (1) bekezdésében foglalt feltételei közül - a felperesnek kellett bizonyítania a jogellenességet, a bekövetkezett hátrányos eredményt (kárt), és e kettő közötti okozati összefüggést, és ezzel szemben a r.Ptk. exkulpációs rendszerében az alperest terhelte a vétlenségének (felróhatóság hiányának) a bizonyítása.

Az alperes jogellenes magatartását illetően abból kellett kiindulni, hogy a közokiratot a közjegyző az ügyfél kérésére állítja ugyan ki, ez azonban nem jelenti azt, hogy itt magánjogi értelemben vett „megbízási szerződésről”, az ügyfél és a közjegyző közötti magánjogi jogviszonyról lenne szó, hanem közöttük közjogi jellegű jogviszony keletkezik. Az ügyfél a közjegyzőt nem „megbízta” a közokirat kiállításával, hanem igénybe veszi a közjegyző közreműködési kötelezettségét. A közjegyző ugyanis nem szabad belátása szerint „elfogadja” vagy „visszautasítja” az ügyfél kérését, hanem eleget kell, hogy tegyen a Közj.tv. 5.§-ában írt közreműködési (szolgáltatási) kötelezettségének. A visszautasítás joga saját

mérlegelése alapján nem, hanem csak a Közj. tv-ben (3.§, 4.§) meghatározott szűk körben illeti meg. (3/2004. Polgári jogegységi határozat)

Az alperes kártérítési felelősségének elbírálásához elsődlegesen ezért azt kellett vizsgálnia, hogy a közokirat elkészítése során az alperesnek fennállt-e a Közj.tv. 3.§ (2) bekezdése és 121.§-a alapján a tájékoztatási kötelezettsége arra vonatkozóan, hogy a Zrt. által a Kft-re engedményezni kívánt követelést keletkeztető adásvételi szerződés tárgyául szolgáló ingatlan jelzálogjoggal terhelt.

Arra helytállóan hivatkozott az alperes, hogy a felek által megkötni kívánt engedményezés tényét, és ennek megfelelő közokirattal történő tanúsítását önmagában nem érintette az a körülmény, hogy azon ingatlan, amelynek eladásából eredő vételárat a Zrt. engedményezte a felperes által vezetett Kft-re jelzálogjoggal volt terhelt. Ugyanakkor az ítéletábra megítélése szerint az eljáró közjegyzőnek, mint közhatalmi tevékenységet is gyakorló jogalkalmazónak kifejezetten fel kellett volna ismernie, hogy ilyen esetben a vevő vagy jelzálogjoggal terheltén vásárolja meg az ingatlant, vagy pedig annak az eladással történő tehermentesítéséhez a jelzálogjogosult általában csak úgy járul hozzá, ha egyidejűleg azon követelését is kielégítik (legalább részben) aminek a biztosítására a bejegyzett jelzálogjog szolgál. Ezek a körülmények pedig utóbb az engedményezéstől, és annak megfelelő tartalommal történő közjegyzői okiratba foglalásától függetlenül is gátolhatják az engedményezett követelés érvényesíthetőségét. Ez pedig kifejezetten a Közj. tv. 121.§-ában nevesített aggályos körülménynek minősül, ami jogvita keletkezéséhez vezethet. Ebből következően egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bírósággal abban, hogy ezen aggályos körülményről az alperesnek tájékoztatnia kellett volna a Közj. tv. 3.§ (2) bekezdése alapján a Kft. képviselőjében eljáró felperest, amely kötelezettségét az alperes elmulasztotta, amely mulasztása jogszabálysértő és egyúttal felróható is volt, ami a Ptk. 339.§ (1) bekezdése szerinti kártérítési felelősségét megalapozza.

Ugyanakkor tévesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy ezen jogellenes alperesi magatartással okozati összefüggésben következett volna be a felperes állított kára. A konkrét esetben ugyanis az okozatossági folyamat részletes áttekintése alapján - a rendelkezésre álló bizonyítékokból - aggálytalanul megállapítható, hogy a Kft. követelésének akár a Zrt., akár a ... Kft. általi kielégítése nem az alperes fenti magatartása miatt (annak következtében) maradt el. E körülmény attól független következmény volt, így az is, hogy a Kft. követelése megfizetésének elmaradása miatt a felperes sem kapta vissza a Kft-től a neki nyújtott kölcsönt.

Az okozatossági folyamat tekintetében ugyanis elsődlegesen megállapítható, hogy a bejegyzett jelzálogjogától függetlenül a ... Bank Zrt. a Zrt.-vel folytatott tárgyalásokon **valóban hozzájárult ahhoz**, hogy a Zrt. az ingatlan eladásából származó vételár teljes összegét a felszámolás elkerülése érdekében a hitelezők, így a felperes által képviselt Kft. követeléseinek a kielégítésére fordítsa. Ezt nem csupán az alperes által közjegyzői okiratba foglalt engedményezési szerződés 2. pontja igazolja, hanem a perben meghallgatott tanúk vallomása is. Ezért, amennyiben a ... Kft. kötelezettet a r.Ptk. 328.§ (3) és (4) bekezdésének továbbá az alperes által közokiratba foglalt engedményezési szerződés 6. pontjában foglalt vállalásának megfelelően a Zrt. értesítette volna, úgy az alperes mulasztástól függetlenül is sor kerülhetett volna a Kft. követelésének a ... Kft. kötelezett általi kielégítésére.

A Zrt. ugyanakkor az engedményezésről nem értesítette a kötelezett ... Kft-t. E tény aggálytalanul megállapítható a keresetlevél F/2. számú mellékletéből (Tatabányai Törvényszék 2013. május 9-én kelt 2.Pkf.../2013/2. számú végzése) amely szerint a ... Kft. fellebbezési ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy az engedményezésről értesítést nem kapott, arról nem is tudott. Áttételesen ugyanezt igazolja az alperes által csatolt 5/A/1. sorszám alatti irat, amely szerint a felperes a panaszbeadványában ugyanezt nyilatkozta. Mindezekből megállapítható, hogy a Kft-nek a ... Kft. kötelezett általi kielégítése nem az alperes fenti mulasztása miatt maradt el, hanem azért mert a kötelezett az engedményezésről nem kapott értesítést, ezért nem teljesített a Kft. felé.

A ... Bank Zrt. csupán ezen eseményeket követően 2009. február 5-én változtatta meg a korábbi álláspontját (15. sorszámú irat 1. számú melléklete), amikor arról tájékoztatta a Zrt-t, hogy a ...i ingatlan értékesítéséből befolyt vételár összegét a Zrt. lejárt és esedékessé vált tartozásainak a törlesztésére számolja el, mert a Zrt. egy korábbi - eszközök értékesítésére vonatkozó - megállapodást a bankkal szemben nem tartott be. Ez is azt igazolja, hogy amennyiben a ... Kft. kötelezettet az engedményezésről a Zrt. megfelelően tájékoztatja, akkor e kötelezett kielégíthette volna a Kft. követelését, függetlenül az alperesi tájékoztatás elmaradásától. **E kielégítés elmaradásának releváns oka** nem az alperes tájékoztatásának az elmaradása volt, hanem a ... Kft. kötelezett értesítésének elmaradása az engedményezésről.

A fentieken túlmenően az alperes által közjegyzői okiratba foglalt engedményezési szerződés 4. pontja szerint az engedményezett követelés teljesítésének 2009. január 15. napjáig kellett volna megtörténnie. A felperes saját előadása szerint (5.jkv.) 2009. január 15-én már a Zrt. is arról tájékoztatta őt, hogy a ... Bank Zrt. „elvette a pénzt”. Ebből az is aggálytalanul megállapítható, hogy 2009. január 15-e után a felperest - az alperes korábbi mulasztása - már nyilvánvalóan nem zárta el attól, hogy e mulasztástól teljesen függetlenül is a Kft. képviselőjében a Zrt-vel - más hitelezőkhöz hasonlóan - annak felszámolása előtt olyan megállapodást kössön, hogy a vele szembeni követelést a Zrt. árukészletéből elégítse ki. Ebből következően e feltételezett és a kereset alapjaként hivatkozott megállapodás elmaradása, így a Kft. követelésének a Zrt. általi kielégítésének papíráruval történő kielégítésének elmaradása sem állt okozati összefüggésben az alperes jogellenes magatartásával.

Az alperes felróhatóan téves magatartása (a megfelelő tájékoztatásban megnyilvánuló mulasztása) és a felperes perben érvényesített kára közötti okozati összefüggés hiányában pedig az alperes kártérítési felelőssége sem áll fenn, marasztalására emiatt nem kerülhet sor.

Mindezekon túlmenően azonban az ítéletábra rá kíván mutatni arra is, hogy a felperes kártérítési követelését arra alapította, hogy az alperes jogellenes magatartása hiányában a Kft. a fennálló követelését a Zrt-vel kötött papíráru ügylettel ki tudta volna elégíteni. A Zrt. felszámolását a Tatabányai Törvényszék - más hitelező **2008. november 6-án** előterjesztett kérelme alapján - 2009. március 5-i kezdő időponttal elrendelte.

A Cstv. 40.§ (1) bekezdés c.) pontja szerint pedig a hitelező, vagy az adós nevében a felszámoló a bíróság előtt keresettel megtámadhatja az adósnak a felszámolási eljárás

lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző kilencven napon belül és azt követően kötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése, különösen egy fennálló szerződésnek a hitelező javára történő módosítása vagy biztosítékkal nem rendelkező hitelező számára biztosíték nyújtása.

A Cstv. 40.§ (1a) bekezdése szerint a jogügyletek eredményes megtámadása esetén a Ptk. érvénytelen szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Cstv. 40.§ (2) bekezdése szerint pedig a felszámoló az adós nevében az (1) bekezdés szerinti határidőn belül visszakövetelheti az adós által a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző hatvan napon belül és azt követően nyújtott szolgáltatását, ha annak eredménye egy hitelező előnyben részesítése és a szolgáltatás nem minősül a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásnak.

A felperes által hivatkozott feltételezett „papíráru ügylet” megkötésére már csupán a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontjában illetve a (2) bekezdésben írt „kritikus” időpontban kerülhetett volna sor.

A Cstv. 40.§-ában szabályozott speciális szerződés-megtámadási és visszakövetelési jog lényegében korlátozza a felszámolás közeli helyzetben lévő adós, és egyúttal a vele szerződő feleknek a r.Ptk.200.§ (1) bekezdésében biztosított szerződési szabadságát. A rendeltetése az, hogy az ilyen adós hitelezői egyenként - a többi hitelező rovására - már ne elégíthessék ki a saját követeléseiket, csupán az adós felszámolása során, az ott írt kielégítési szabályok betartásával. A Cstv. idézett rendelkezéseinek a célja így az, hogy a felszámolás hatálya alá tartozó vagyon növekedjen az adós valamennyi hitelezőjének érdekében. A Cstv. 40.§ (1) bekezdés c.) pontjában és (2) bekezdésében meghatározott jogügyletek megtámadhatósága szempontjából - ellentétben az elsőfokú bíróság erre vonatkozó érvelésével - semmilyen jelentősége nincs a felek jó vagy rosszhiszeműségének.

A Zrt. felszámolójának a 9. sorszámú nyilatkozatából megállapítható, hogy a Zrt. számos olyan ügyletet kötött a fizetéseképtelenségi helyzetben, ahol egyes hitelezőit előnyben részesítette, amelyeket azonban a Zrt. felszámolója megtámadott, mely perek során eljáró bíróságok e szerződések érvénytelenségét állapították meg, mivel a Zrt.-vel ilyen szerződést kötő hitelezők - a többi hitelezőhöz képest - előnyben részesültek, amit a Cstv. idézett szabályai kifejezetten tiltanak. A Zrt. felszámolójának jelen perben tett nyilatkozata pedig nem hagy kétséget afelől, hogy a felszámoló a felperes által hivatkozott feltételezett „papíráru-ügyletet” is megtámadta volna, hasonlóan a jelen ügy irataihoz is csatolt, a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság előtt folyamatban volt, és 27.G..../2009/20. számú ügyhöz.

Amennyiben pedig a Kft. ügyvezetőjeként a felperes mindezek ellenére az általa nyújtott kölcsön kiegyenlítésére fordította volna a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c.) pontja szerint érvénytelen „papíráru-ügylettel” megszerzett papír értékesítéséből befolyó vételárat, e magatartása - tekintettel a Kft. utóbb szintén elrendelt felszámolási eljárására is - a Cstv. 33/A.§ (1) bekezdésébe ütköző hitelezői érdekeket sértő magatartás lett volna, amelyért a Cstv. 33/A.§ (6) bekezdése szerint saját magánvagyonára is kiterjedő helytállási felelősséggel tartozna.

A r.Ptk. 5.§ (1)-(2) bekezdésében deklarált joggal való visszaélés tilalma az alanyi jogok gyakorlásának egyik legfontosabb határát jelenti, mely szerint a joggal való visszaélés akkor állapítható meg, ha a jog gyakorlása a jog társadalmi rendeltetésével össze nem férő célra irányul, így különösen, ha a nemzetgazdaság megkárosítására, a személyek zaklatására,

jogaik és törvényes érdekeik csorbítására vagy illetéktelen előnyök szerzésére vezetne. A joggal való visszaélés valamilyen jog gyakorlásának lehet az eredménye, és a jog gyakorlója - noha bizonyos mértékben saját törvényes érdekeit igyekszik kielégíteni - joggal való visszaélést valósíthat meg, ha súlyos sérelmet okoz a másik félnek, vagy illetéktelen előnyöket igyekszik szerezni.

A Cstv. 40.§-nak a kifejtettek szerint az a célja, hogy meghatározott időpontot követően az - utóbb fizetéseképtelenné vált és felszámolási eljárás alá került - adós már nem dönthet - és nem szerződhet - szabadon a hitelezőivel azok igényeinek kielégítéséről, hanem a felszámolási vagyoni minél nagyobb mértékű megőrzése útján a hitelezők a Cstv. szabályai szerint és sorrendben részesülhetnek csupán kielégítésben.

A felperes által hivatkozott feltételezett „papíráru-ügylet”, azon túl hogy a felszámoló megtámadása folytán utóbb érvénytelen lett volna, nyilvánvalóan ellentétes lett volna valamennyi hitelező érdekével is, azzal a felperes által vezetett Kft., majd rajta keresztül a felperes a többi hitelező jogait és érdekeit sértve, illetéktelenül jutott volna vagyoni előnyhöz. Ilyen körülmények között, a felperesnek az arra történő kereseti hivatkozása, hogy az alperes jogellenes magatartása hiányában ilyen ügylettel követelését mégis kielégíthette volna, és erre alapítottnak kéri az alperest kártérítés megfizetésére kötelezni, az ítélet tábla álláspontja szerint joggal való visszaélést valósít meg, hiszen nincs tekintettel a felszámolás alá került Zrt. többi hitelezőjének a törvényes érdekeire, de utóbb a szintén felszámolás alá került Kft. többi hitelezőjének az érdekeire sem. Az ilyen igény alperes általi megtérítése egyúttal illetéktelen előny megszerzése is vezetne a felperesnél.

Miután pedig a törvény tiltja a joggal való visszaélést, a felperesnek az alperessel szembeni a fentiekben hivatkozott feltételezett és a jog által tiltott jogügyletre alapított keresete joggal való visszaélésnek minősül, és emiatt az alperes marasztalására akkor is sértené a r.Ptk. 5.§ (1)-(2) bekezdésében foglaltakat, ha egyébként megállapítható lenne az okozati összefüggés az alperes jogellenes magatartása és a felperes ért kár között.

Mindezek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította.

A megváltoztató rendelkezés folytán a felperes az alperessel szemben teljes egészében pervesztes lett, ezért az ítélet tábla mellőzte az alperesnek az állam javára a feljegyzett elsőfokú illetékben történő marasztalását, és akként rendelkezett, hogy azt - a felperes költségmentessége folytán - a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés, valamint a 14. § alapján az állam viseli. Egyúttal a pervesztes felperest kötelezte a Pp. 78.§ /1/ bekezdése alapján a pernyertes alperes javára első- és másodfokú perköltség megfizetésére is. Az alperes elsőfokú perköltsége ügyvédi munkadíjból áll, amit az ítélet tábla a Pp. 79.§ (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§-a alapján - a per egyéb adataira figyelemmel - a kifejtett ügyvédi munka mérlegelésével és a pertárgyérték alapulvételével bruttó 1.270.000.- forintban állapította meg. Ennek körében az ítélet tábla az alperes által a közte és a jogi képviselője közötti, az ügy ellátására vonatkozó díjmegállapodás alapján előterjesztett ügyvédi munkadíjat részben eltúlzottnak találta, ezért azt a R. 2.§ (2) bekezdésének alkalmazásával a rendelkező részben foglaltak szerinti összegre mérsékelte. Kötelezte továbbá a felperest a Pp.83.§ (1) bekezdése szerint a beavatkozó ügyvédi

munkadíjból álló első- és másodfokú költségeinek a megfizetésére is, amit az ítélet a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2), (5-6) bekezdései alapján mérlegeléssel határozott meg.

A fellebbezés eredményes volt, ezért a másodfokú eljárásban is pereszes felperes a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése szerint viselni köteles a másodfokú eljárás során felmerült saját, valamint az alperes által megfizetett 2.500.000,-Ft fellebbezési illetékből és 635.000,-Ft ügyvédi munkadíjból álló perkötségét. Az alperesi képviselő munkadíját az ítélet a Pp.79.§ (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (3) (5) és (6) bekezdései alapján - a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével és a fellebbezési pertárgyérték alapulvételével - állapította meg, figyelemmel arra, hogy az alperes ugyan e körben is külön megállapodásra hivatkozott, de annak tartalmát nem adta elő, és nem is csatolta be.

Győr, 2017. április 20.

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Bajnok István sk.
előadó bíró

Dr. Mészáros Zsolt sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó